

ADSUM

ČASOPIS BRATISLAVSKÝCH
A TRNAVSKÝCH BOHOSLOVCOV



PÁN HO POTREBUJE (LK 19, 29-37)



Jakub Jurkovič
šéfredaktor



Ondrej Verbovský
zástupca šéfredaktora



Krištof Martinák
grafik



Viktor Varga
redaktor



Ivan Hrušovský
redaktor



Štefan Pálesch
redaktor



Zoltán Ilcsik
redaktor



Martin Szöllösi
redaktor



Marek Mokoš
redaktor

OBSAH

- 3 Úvodník
- 4 Zo života seminára
- 10 Bible project
- 14 Prikryté plachtou
- 16 Teória dvoch nôh
- 18 Evanjelista Marek
- 22 Svedectvo šiestaka
- 24 Novokňazi
- 32 Kultúrny život v seminári
- 35 Recenzia
- 38 Karikatúra, objednávka

Ďakujeme vydavateľstvu LÚČ, tlačiarni DEVIN printing house, sponzorom, Jurajovi Pavláskovi za tvorbu nového grafického dizajnu a Jaroslavovi Ferencovi za grafickú tvorbu použitú na titulnej strane.

Dobrovoľné príspevky

na časopis ADSUM môžete posilať na uvedené číslo bankového účtu.

S cirkevným schválením

Arcibiskupského úradu v Bratislave, dňa 28. 4. 2009, č. 1268/2009

Cenzor: Mgr. Vladimír Kiš

Jazykový korektor:

Mgr. et. Mgr. Martin Surový

Registrované na Ministerstve kultúry SR pod číslom: EV 722/08.

ISSN: 1335-7158 02

PODPORTE NÁS

Bankové spojenie časopisu (IBAN): SK13 1100 0000 0029 3537 1105

Dobrovoľný príspevok na jeden výtlačok je 0,70 €

Informácie a kontakt

online databáza: <https://www.ksnr.sk/casopis-adsum>

číslo 2, jún 2024, ročník XXXV. (2023/2024)

vydávajú: seminaristi Bratislavskej a Trnavskej arcidiecézy, Samova 14, 949 01 Nitra

e-mail: redakcia.adsum@gmail.com

ÚVODNÍK

V čase, keď beriete do rúk toto číslo ADSUM-u, sa viacerí naši piatáci a čerství absolventi pripravujú na diakonské a kňazské vysviacky. Možno práve odriekajú ich osobné rozhodnutie: „Adsum!“, „Tu som!“ Tento rok bol v živote našej fakulty a seminára jedinečný. Po osemdesiatichôsmich rokoch bohoslovci opustili Bratislavu a presunuli sa do Nitry. Prvýkrát od svojho vzniku v roku 1990 bude časopis ADSUM predstavovať svätencov, ktorí svoju seminársku formáciu neukončili v Bratislave. Je to fakt, ktorý vojde do histórie kňazských seminárov, Bratislavskej a Trnavskej arcidiecézy, ale i do osobných dejín každého z nás.

Študenti teológie vedia, že na dejiny sa pozeráme z dvoch uhlov pohľadu. Vnímame ich ako ubiehajúci a zároveň strnulý chronos, ktorý sa presne viaže na konkrétne miesto v priestore, a bod na časovej osi. Táto predstava času sa podobá na hada požierajúceho svoj vlastný chvost. Generácie po nás budú študovať časové a významové súvislosti jednotlivých udalostí. Druhý rozmer sprostredkuje kairos, ktorý reflektuje Boží zámer, vstup Večného do života spoločenstva alebo jednotlivca. Vo vysviackach sa stretnú obidva tieto rozmery. Bude to konkrétny moment v čase a priestore, kde zároveň zaznie komentár: „... týmto sa naši bratia stanú kňazmi naveky.“ Akoby sa zrazu zastavil čas (v zmysle chronos), pretože ho premohol Boží kairos. Nastala nová realita, akoby kvalitatívna zmena v



osobe svätenca. Už nebude kráčať životom iba sám za seba, ale v každom jednom okamihu si ponesie novú kvalitu – alter Christus. Táto nová kvalita sa už nikdy nevráti späť, pretože Boh je verný. Stále však bude platiť Pavlovo: „... tento poklad máme v hlinených nádobách, aby mal Boh zvrchovanú moc, a nie my“ (2 Kor 4,7). Z uvedomenia si tejto trpkkej pravdy o nás vyplýva vážna povinnosť: čerpať silu od Toho, ktorému sme uverili a odovzdali svoje životy. Modlitba, najmä eucharistická adorácia, Sväté písmo a štúdium sú najstabilnejšie a dobre overené prostriedky vlastného posväcovania a posilňovania nášho povolania. V istom zmysle možno povedať, že vysviackou sa štúdium Písma a teológie nekončí, iba nadobúda novú kvalitu: už nie preto, lebo musím, ale preto, lebo chcem a potrebujem.

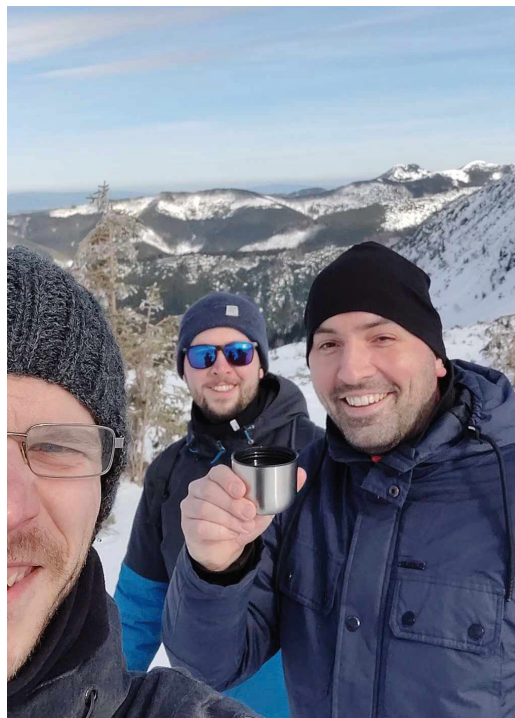
doc. ThDr. Ing. Vladimír Thurzo, Ph.D.
prodekan RKCMBF UK

ZO ŽIVOTA SEMINÁRA

100. výročie narodenia kardinála Korca

Tento rok sme si pripomínali jubileá viacerých významných osobností. Jednou z nich je určite osobnosť J. Em. Jána Chryzostoma kardinála Korca, ktorý by oslávil 100. narodeniny. Slávnostnú svätú omšu sme slávili v Katedrále sv. Emeráma v Nitre. Deň po tom, v pondelok 22. januára, sa v aule seminára konala konferencia spojená s prezentáciou zberateľskej euromince a poštovej známky, ktoré boli vydané k tejto príležitosti.

Foto: Dávid Makáň



Semestrálne prázdniny

Ako býva zvykom, v posledný týždeň zimného semestra majú seminaristi voľno. V bratislavskom seminári bolo zvykom, ako iste verní čitatelia vedia, že sme celý týždeň trávili v horách. Dve alebo tri skupinky na severe Slovenska vyplnili čas lyžovaním, zimnou turistikou, kúpaním, ale aj časom na chate s hrami či inou zábavou. V Nitre chalani v posledných rokoch chodievajú domov do svojich farností. Vznikla tak príležitosť byť pár dní doma a pár dní na horách, ktorú veľa z nás využilo. Načerpali sme dostatok síl do ďalšieho semestra.

Foto: Peter Kupkovič



DOD pre miništrantov

Pre mladých chalanov, ktorí vo svojich farnostiach pomáhajú ako miništranti, sa 2. marca otvorili brány nášho seminára. Mali možnosť lepšie spoznať útroby seminára, stráviť v ňom jednu noc, spoznať bohoslovcov a samozrejme sa aj zabaviť. Súčasťou programu bola sv. omša, prehliadka seminára a aktivity, pri ktorých si otestovali telesné, ale aj rozumové schopnosti. DOD sme zavŕšili adoráciou, po ktorej sa chalani vrátili späť do svojich farností. Veríme, že sa s nimi ešte uvidíme.

Foto: Dávid Makáň



Noc 7 kostolov

Nultý ročník Noci siedmich kostolov sa uskutočnil v Nitre 8. marca. Okrem nás seminaristov prišli aj viacerí kňazi, zasvätení a rehoľné sestry. Začínali sme o 20:30 pred budovou seminára a vydali sa na cestu po siedmich kostoloch mesta Nitra. V každom kostole bola meditácia sprevádzaná spevom a hudobnou vložkou. Počas putovania sme sa modlili ružence a korunku Božieho milosrdenstva. Touto pôstnou meditáciou sme sa modlili za nové kňazské povolania, za bratov diakonov, ktorí boli vysvätení za kňazov a tiež za naše spoločenstvo a vzťahy v seminári.

Foto: Kristián Vrátny





Ministérium lektorátu

Na slávnosť sv. Jozefa, ženícha Panny Márie, zavítal do nášho seminára J. Ex. Mons. Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup metropolita. Pri sv. omši v kaplnke sv. Gorazda udelil otec arcibiskup bratom tretiakom ministérium lektorátu. Vo svojej homílii nových lektorov povzbudil k dôvere v Božie slovo, ktorého sa stanú hlásateľmi a aby sa snažili Božie slovo poznávať v celej jeho hĺbke.

Foto: Dávid Makáň

Deň otvorených dverí

Deň otvorených dverí (už nielen pre miništrantov) mali v rézii bratia prváci. Síce sú v seminári najkratšie, ale s miestnym prostredím sa stihli už dobre zoznámiť. Pripravili kvalitnú prezentáciu priestorov. Z účastníkov sa utvorilo asi 12 skupiniek, ktoré sprevádzali po budove seminára a fakulty. Po obede v našej jedálni bol pripravený zábavný program 5 proti 5. Dva súperiace tímy mali zistiť najčastejšie odpovede 30 seminaristov na otázky, ktoré sa týkali života v seminári. Zábava bola zaručená.



Foto: Dávid Makáň

Nedeľa dobrého pastiera

Aj tento rok na nedeľu Dobrého pastiera sme sa vo viacerých skupinkách rozbehli do našich diecéz. Trnavskí bohoslovci boli vo farnosti Smolenice a Šaľa, bratislavskí boli v Radošovciach a Štvrtku na Ostrove. Okrem účasti na omšiach sme mali možnosť ísť do rodín, stráviť čas s mladými a celou komunitou farností. Mnohí nám povedali, že vidieť živého bohoslovca je pre nich povzbudením. Rovnako aj pre nás je to posilou v zotrúvaní a úsilí formovať sa, hlavne keď vidíme, že za stenami seminára na nás niekto myslí, modlí sa a čaká na nás.



Akolytát

Spomienka na sv. Vojtecha, biskupa a mučeníka, sa stala obzvlášť významnou na ceste našich bratov štvrtákov ku kňazstvu. Pri sv. omši v seminárnej kaplnke sv. Gorazda prijali z rúk J. Ex. Mons. Tomáša Galisa, žilinského diecézneho biskupa, ministerium akolytátu. Otec biskup Tomáš sa vo svojej homílii zameral na hlboké tajomstvo Eucharistie, ktorá je pre nás všetkých tým najvzácnejším darom. Nových akolytov pozval k budovaniu intímneho vzťahu s eucharistickým Kristom, ktorý musí byť základným pilierom každého kňazského povolania.

Foto: Alexander Nojič

Exkurzia v Prahe

V rámci predmetu liturgický priestor sa na konci apríla skupina seminaristov vybrala na výlet do Prahy, ktorá je známa svojou bohatou kultúrou sakrálnej architektúry. Sprevádzali ich liturgisti Štefan Fábry, ktorý predmet vyučuje, a Vojtech Nepšínský, bývalý rektor seminára v Badíne. Súčasťou programu bolo aj stretnutie s pražským pomocným biskupom Mons. Zdeňkom Wasserbauerom v arcibiskupskom paláci. Otec biskup im krátko porozprával o pražskej arcidiecéze. Následne si pozreli viaceré významné kostoly, ako napríklad katedrálu, chrám s pražským Jezuliatkom a Týnsky chrám.

Foto: Krištof Martinák



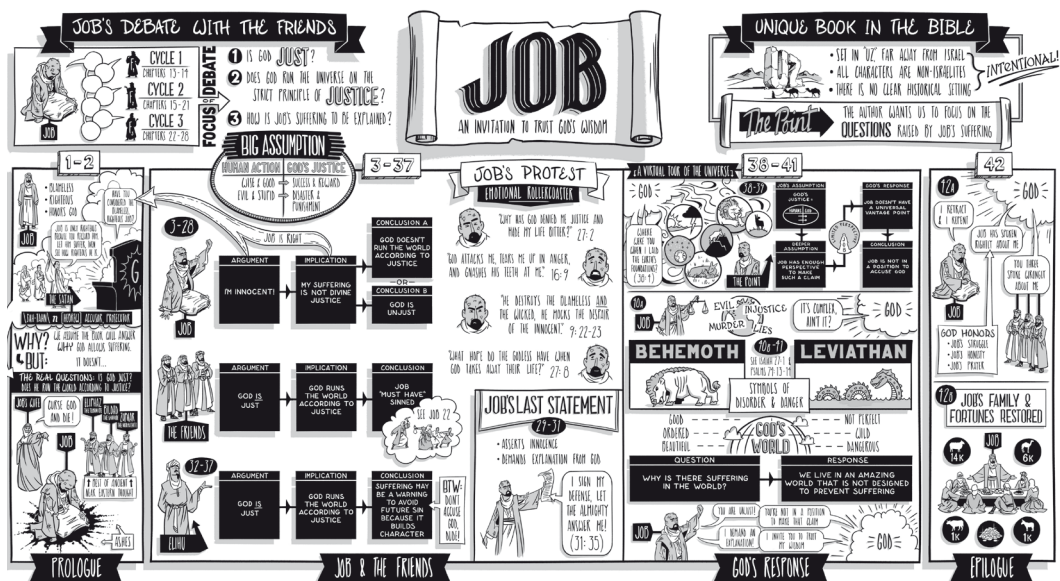
Omše vo farnostiach

Sme radi, že v rámci formácie v seminári sa môžeme stretnúť aj s veriacimi vo farnostiach. Naposledy to tak bolo 12. mája po duchovnej obnove s komunitou Emanuel. Päť bohoslovcov zo štvrtého ročníka malo príležitosť zúčastniť sa prvého svätého prijímania v Šuranoch. Ďalší piati boli spolu s prefektom na omši v Nitrianskom Hrádku a následne mali stretnutie s asi 50 birmovancami v Kostolnom Seku. Bohoslovci pre nich pripravili krátku katechézu na tému „Ježiš Kristus – influencer“. Potom bola diskusia, v ktorej seminaristi odpovedali na otázky. Niektoré boli naozaj hlboké a zložité, ako napríklad: „Kedy začalo vaše povolanie?“ alebo „Mali ste krízu povolania?“

Jakub Jurkovič

BIBLE PROJECT

MLADÍ



created by the Bible Project

Vďaka pripojeniu na internet máme prístup takmer k nekonečnému množstvu informácií. Je dobré, že môžeme pracovať s väčším počtom názorov a porovnávať ich. Na druhej strane sa v takom množstve dá ľahko stratiť. Podobné je to aj pri štúdiu Biblie. K dispozícii je stále narastajúce množstvo rôznych komentárov a vysvetlení, viac či menej odborných. A čo tak pripraviť niečo pre bežného človeka? Na túto výzvu odpovedá iniciatíva „Bible Project“, ktorá oživuje biblické texty a prezentuje ich v podobe priateľskej pre súčasného človeka.

Bible Project je nezisková organizácia zameraná na tvorbu animovaných videí, ktoré pomáhajú ľuďom lepšie porozumieť obsah a kontext Biblie. Ich videá sa zaoberajú biblickými témami, príbehmi, či samotnými knihami Biblie a snažia sa vizuálne a zrozumiteľne prezentovať komplexné myšlienky a dejiny, ktoré sa v danej knihe nachádzajú. Projekt je známy pútavými animáciami a nápaditým spôsobom, akým približuje rozmanité biblické texty.

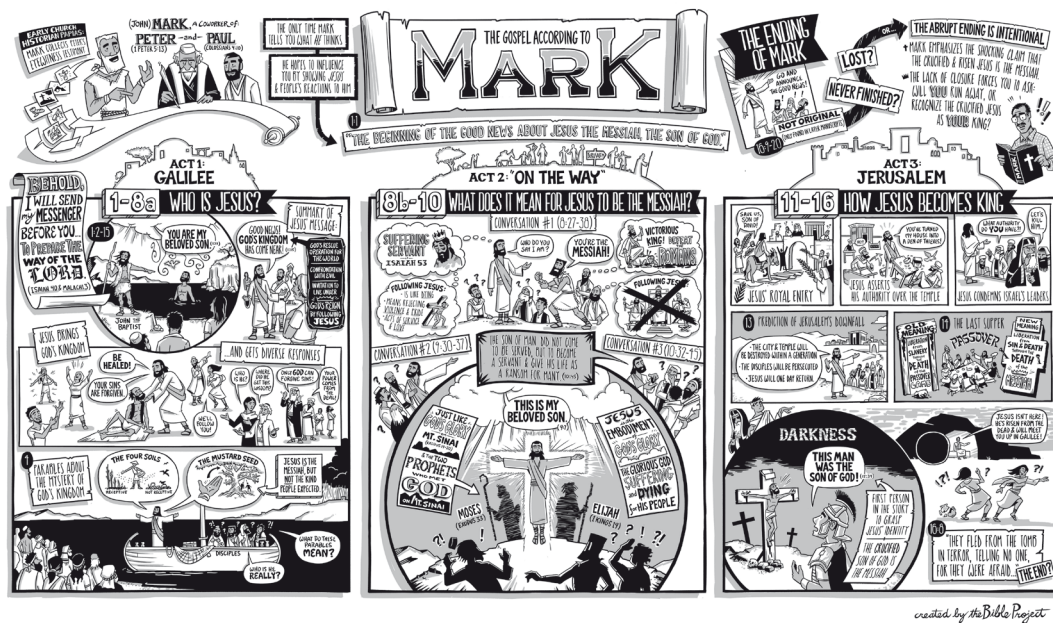
Za týmto projektom stojí komunita teologických odborníkov, ktorí biblické texty študujú a chcú ich zdieľať so svetom príťažlivým a inšpiratívnym spôso-

bom. Vytvorené videá nie sú len suchými výkladmi textov, ale skôr živými a dynamickými prezentáciami osvetľujúcimi zmysel a súvislosti biblických príbehov.

Texty Biblie obsahujú hlbokú symboliku, históriu a múdrosť. Častokrát sú však aj zložité a ťažko pochopiteľné. A toto je skutočnosť, ktorá mnohých odrádza. „Veď ja tomu nerozumiem...“ Bible Project reaguje na túto skutočnosť tým, že prekladá biblické príbehy do atraktívnej a ľahko zrozumiteľnej formy. Ich videá čerpajú z najnovších poznatkov biblických vied. Vďaka tomu uľahčujú divákovi spoznávať, čo Biblia hovorí a aká dôležitá je pre súčasný svet. Tvorcovia vsadili na vizuálne rozprávanie príbehov. Znamená to, že každé video je animované nádhernými kresbami a sprevádza ho jasný a pútavý výklad textu. Animácie nie sú len pekné, ale hrajú kľúčovú úlohu pri interpretácii príbehov a symboliky obsahnutej v texte. Bible Project okrem známych príbehov ako Noemova archa, exodus z Egypta alebo Ježišove zázraky prezentuje aj menej známe príbehy, ktoré môžu byť pre mnohých nové a prekvapujúce.

Napríklad knihu Jób predstavuje s nesmierne hlbokým porozumením a zaujatím. Táto kniha je jednou z najzložitejších a najhlbavejších v celom biblickom kánone. Zaoberá sa otázkami trpiaceho spravodlivého človeka, bolesti a utrpenia, ako aj povahou zla a Božieho spravodlivého súdu. Vo videu o knihe Jób sa venuje rozboru jej základných tém a symboliky. Vysvetľuje kontext príbehu, ktorý sa odohráva v starovekom Izraeli, a predstavuje hlavné postavy, ako je Jób,





jeho priatelia a Boh sám. S dôkladným výskumom a odborným poznaním pri-
náša Bible Project divákovi vhlád do rôznych interpretácií a výkladov knihy Jób
z teologického, filozofického a literárneho hľadiska.

Veľmi zaujímavo vysvetľuje aj poetickú knihu Pieseň piesní, ku ktorej prís-
tupuje s veľkou dôkladnosťou; napriek všetkým metaforám, ktoré kniha obsahu-
je. Bible Project si dáva záležať na tom, aby tieto metafory boli interpretované
s citom a porozumením, a aby diváci mohli pochopiť ich pravdivý význam.

Pri predstavovaní Evanjelia podľa Marka Bible Project zdôrazňuje, že evan-
gelium je dynamické a napínavé vyjadrenie príbehu Ježiša Krista. Tvorcovia dávajú
divákovi poznať autora Marka a jeho zámer s touto knihou, čo pomáha lepšie
porozumieť tomu, ako je evanjelium podľa Marka špecificky štruktúrované a čo
sa snaží dosiahnuť.

Vo videu o Druhom liste Korintčanom sa zdôrazňuje vzťah medzi Pavlom a
cirkvou v Korinte. List sa zaoberá viacerými témami, vrátane povahy apoštolskej
služby, jednoty v cirkvi a dôležitosti odpustenia a zmierenia. Jednou z kľúčových
tém, ktorú Bible Project vyzdvihuje, je Pavlova osobná a emocionálna angažo-
vanosť voči korintským kresťanom. Pavol sa snaží vyriešiť konflikty a napätia v
komunitě. Zdôrazňuje dôležitosť lásky a zmierenia vo vzťahu k Bohu a k sebe na-
vzájom. Pavol hovorí o podstate a význame kresťanskej viery, ako aj o dôležitosti
Božej milosti a odpustenia.

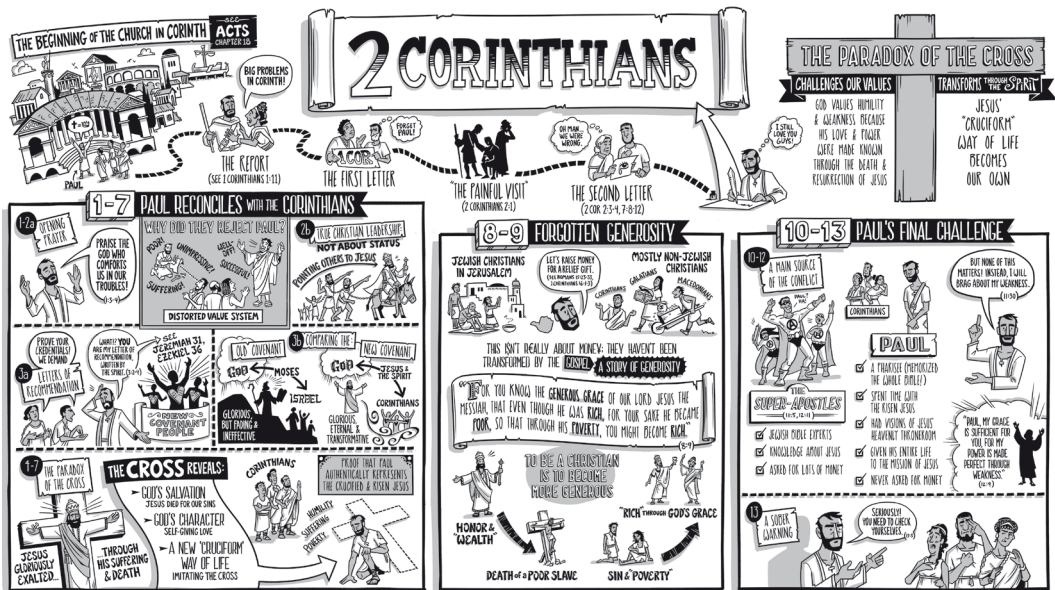
Toto je výzva, ktorú projekt predkladá pred svojich divákov: otvoriť sa novým perspektívam a objavovať hĺbku a bohatstvo biblických textov.

Videá predstavovaného projektu sú k dispozícii zdarma na ich webovej stránke a YouTube kanáli. Táto otvorenosť a bezplatná dostupnosť znamená, že každý má príležitosť preskúmať a objavovať biblické príbehy bez ohľadu na svoj pôvod, vieru alebo vzdelanie. Bible Project je dostupný prevažne v angličtine. Niektoré videá majú aj slovenskú verziu, čo umožňuje širšiemu slovenskému publiku získať prístup k ich obsahu. Webová stránka www.bibleproject.com ponúka širokú škálu doplnkových materiálov, ako sú podcasty, biblické štúdie, diskusné fóra a ďalšie zdroje, ktoré pomáhajú divákovi hlbšie sa ponoriť do príbehov a tém, ktoré projekt prezentuje.

V konečnom dôsledku je Bible Project nielen o pochopení starodávnych textov, ale aj o objavovaní spoločných ľudských tém a hodnôt, ktoré pretrvávajú od nepamäti. Ich animované videá nás inšpirujú k nikdy neutíchajúcemu hľadaniu zmyslu a pochopeniu biblických textov, ale aj nášho vlastného miesta vo veľkom príbehu ľudskej existencie. Otvorme oči a srdce a spoločne s Bible Project preskúmame úžasný svet biblických príbehov.

Ondrej Verbovský

Foto: Bible project



PRIKRYTÉ PLACHTOU

MINIŠTRANTI

Drahí miništranti! Chcel by som sa v tomto článku s vami podeliť s niekoľkými zaujímavosťami o liturgickom predmete, okolo ktorého počas miništrantskej služby niekoľkokrát prejdeme. Predtým, ako som vstúpil do kňazského seminára, mi nikdy nenapadlo, že by tento konkrétny predmet mohol mať nejaký hlboký symbolický význam. Videl som ho, ale nevenoval som mu špeciálnu pozornosť. Máte tušenie, o akom predmete hovorím? Ak ste si tipli oltár, tak ste trafili! Keď som bol malý miništrant, považoval som tento predmet za jednoduchý stôl. No oltár je oveľa viac ako len stôl.

Oltár je symbolom Poslednej večere a predobrazom udalosti Kalvárie – posledného dňa Ježišovho pozemského života. Hlavnou funkciou oltára je niesť chlieb a víno kresťanského pokrmu – obety. Ak sa zamyslíme nad touto funkciou, pochopíme, prečo nie je možné používať oltár ako jednoduchý stôl a klásť naň rôzne veci. Dôležitosť oltára sa odráža aj v samotných liturgických gestách. Na začiatku a na konci svätej omše si kňaz uctí oltár bozkom a úklonom. Mohol by som však spomenúť aj incenzáciu kadidlom.

Čo všetko môže byť položené na oltári? Na oltár možno položiť len to, čo si vyžaduje slávenie svätej omše. Od začiatku svätej omše do čítania evanjelia tam môže byť položená kniha evanjelií (evanjeliár). Od prinášania obetných



darov až do skončenia rozdávania svätého prijímania a očistenia posvätných nádob majú na oltári miesto kalich s vínom, paténa s hostiami a liturgické textilie (korporál, purifikatórium, palla). Potrebná je aj hlavná omšová kniha (Rímsky misál). Samozrejme, na oltár môžeme umiestniť aj mikrofón pre zosilnenie hlasu. Na oltári alebo v jeho bezprostrednej blízkosti má byť celému zhromaždeniu dobre viditeľný kríž s podobou ukrižovaného Krista a sviečky.

Kresťanský oltár bol od začiatku zhotovený z kameňa alebo z iného pevného materiálu. „Kristus je skalou“ – je jediný, takže existuje jeden oltár. Je vyvýšený ako Kalvária, ku ktorej všetci pozdvihujú svoje oči. Vyvýšená poloha oltára môže odkazovať aj na hornú

miestnosť Poslednej večere Pána Ježiša s jeho apoštolmi. Na oltári sa nepri-nášajú krvavé obety a s tým súvisí aj biela plachta, ktorou je prikrytý. Oltár sa nachádza v prednej časti kostola a jeho centrálné umiestnenie zdôrazňuje význam vykupiteľskej obety a diela Ježiša Krista. Je dôležité, aby sa svätá omša slávila na posvätnom mieste (kostol, kaplnka) a obeta sa prinášala na oltári. Ak sa svätá omša slávi mimo posvätného miesta, môže sa namiesto oltára použiť vhodný stôl. Má však byť pripravený tak ako v kostole – je na ňom prestretá biela plachta, pripravený korporál, kríž a zapálené sviece.

Oltár je Kristovým trónom, ale je aj symbolom samotného Krista. V zhromaždení svojich verných je Kristus prítomný ako najsvätejšia obeta prinášaná za naše vykúpenie, ako nebeský pokrm, ktorý sa dáva všetkým. Oltár,

na ktorom sa pod sviatostnými znakmi sprítomňuje obeta kríža, je aj stolom Pána, ku ktorému je Boží ľud povolaný k účasti pri svätej omši. Oltár je stredom vzdávania vďaky uskutočňovanej v Eucharistii.

Drahí naši miništranti, viem, že uprostred každodenných starostí strácame aj vlastnú hlavu. Skúste si však nechať čas na vychutnanie tej hostiny, ktorú pre nás pripravuje Boh cez službu Cirkvi pri svätej omši. Radujte sa z toho, že môžete stáť tak blízko pri Pánovom oltári. Všetko pozorne sledujte a premýšľajte o tom, čo sa tam deje. A slúžte s hrdosťou, lebo Cirkev vás potrebuje!

Zoltán Ilcsik

Foto: Krištof Martinák



TEÓRIA DVOCH NÔH

SPIRITUALITA

Pod slovom kultúra rozumieme v širšom zmysle celkového ducha, hodnoty a tradície tvoriace spoločnosť. Inými slovami: kultúra je ľudská práca a výsledok tejto práce. Samotné slovo pochádza z latinského „cultus“, čo znamená uctievanie, poklona alebo starostlivosť. Pôvodne sa slovo kultúra používalo v oblasti roľníctva a pestovania plodín. Až postupom času sa význam slova kultúra rozšíril na spoločenské normy, umelecké prejavy, intelektuálne aktivity a rôzne oblasti ľudského života. Moderný význam slova kultúra ešte delíme na vysokú a nízku kultúru.

Vysoká kultúra zahŕňa knihy, filozofiu, vážnu a inštrumentálnu hudbu, divadlo, univerzity a všetky vedecké disciplíny. Popravde je táto kultúra veľmi vzdialená od väčšiny ľudí. Na druhej strane sa nachádza kultúra nízka, ktorej obsahom sú filmy, kino a populárna hudba. Jednoducho zábava. Nazýva sa taktiež populárnou kultúrou, pretože je obľúbená a zároveň dostupná pre široké spektrum ľudí.

Človek je od prirodzenosti spoločenská bytosť a pre svoje prežitie potrebuje kontakt s druhými ľuďmi. Preto nie je možné vyhnúť sa vplyvu kultúry, či už vedie k životu alebo k smrti. Všetko viditeľné dianie vo svete má na pozadí neviditeľné duchovné vplyvy. Kresťan by ich mal správne čítať a



dekódovať. Je to dôležitá schopnosť, aby sme neupadli do jedného z dvoch extrémov. Tým prvým je puritánstvo, keď kresťan odmieta všetko z kultúry, v ktorej žije, aby sa nezašpinil. Pre pár zlých prvkov odmieta úplne všetko, hoci by tam bol aj kúsok dobrého. Na druhej strane pomyselnej úsečky sa nachádza extrém zašpinenia sa. Vtedy kresťan prijíma všetko na základe kúska dobra a spolu s tým sa mu do srdca dostáva aj to zlé. Je veľmi náročné balansovať medzi týmito dvomi extrémami, pretože si to vyžaduje múdrosť a precízne rozlišovanie.

Milí čitatelia, v kontexte kňazských vysviacok, okolo ktorých je orientované toto letné číslo časopisu, vás pozývam k zamysleniu sa nad úvahou

s názvom Teória dvoch nôh. Pomôžeme si metaforou.

Existujú dva svety: prirodzený, ktorý vnímame zmyslami, a nadprirodzený, o existencii ktorého nám ponúka dôkazy duša. Sú to akoby dve miesta, na ktorých je možné stáť. Dvom svetom zodpovedajú dve nohy. Jestvujú tri možnosti, ako môže človek stáť na spomínaných svetoch. Prvá možnosť je stáť obomi nohami v zmyslovom svete. Kvôli tomu je pre človeka všetko duchovné celkom nepochopiteľné. Alebo sa dá stáť obomi nohami v duchovnom svete. Každopádne, postávať obomi nohami iba na jednom mieste prináša izoláciu buď voči duši alebo voči telu. Treťou možnosťou je stáť jednou nohou v zmyslovom svete a druhou nohou vo svete duchovnom.

Ako seminaristi sa po vysviacke dostaneme do pastorácie a vytvoria sa pre nás tieto tri možnosti polohy nôh voči dvom svetom. Môžeme obomi nohami ostať v duchovne a jestvovať presne tak ako sme jestvovali v seminári. Alebo môžeme jednoducho presunúť obe nohy do prirodzeného sveta a zosvetšiť sa. Ideálne by však bolo, ak by sme ostali jednou nohou v duchovne a tú druhú by sme presunuli do sveta. Predstavme si, ako sa po nohe stojacej vo svete šplhá hriech a po druhej nohe stojacej v duchovne sa štvirá milosť. Sú teda dva svety, dve nohy, dve cesty, ale iba jedno srdce, ktoré v tom všetkom zohráva hlavnú rolu. Ostáva iba na človeku, čo z týchto dvoch si pustí do srdca.

Tento princíp môžeme aplikovať na každého kresťana a nie iba na novokňaza. Prejsť z jednej strany na druhú a vziať na seba svoj kríž vyžaduje vnútornú premenu, ktorá sa nezaobíde bez námahy, sebazáporov a opustenia ľahostajnosti. Kresťania, ktorí už opustili ľahostajnosť, zistili, že skutočný život je život podľa ducha a nie podľa tela. Presne o takomto spôsobe života nám hovorí evanjelium.

Kto ešte nežije podľa Ducha, ten akoby prežíval pôrodné bolesti. Život podľa Ducha je ako dieťa v matkinom lone, ktoré sa pýta na svet. Ľahostajnosť je ako keď má dieťa ísť von, ale matka ho nechce porodiť. Stačilo by podstúpiť len jeden - síce veľmi bolestivý - krok, ale ľudia si radšej zvyknú na život s bolesťou. Pôrod prináša kresťana, ktorý začína žiť podľa Ducha. V tomto procese pôrodu figurujú tri postavy: rodička, pôrodná babica a morálna podpora pre rodičku, aby to zvládla. Pod rodičkou rozumieme ľahostajného kresťana, pôrodná babica je Duch Svätý a morálna podpora je každý kresťan, ktorý je svedkom, že je možné porodiť život podľa Ducha a začať žiť v plnosti. Niekedy rodička a babica čakajú iba na správne svedectvo morálnej podpory.

Ivan Hrušovský

Foto: internet

EVANJELISTA MAREK

SVÄTÉ PÍSMO



Druhé evanjelium pripisuje raná cirkevná tradícia Jánovi Markovi (Sk 12,12). Podľa Papiáša bol Marek údajne Petrovým tlmočníkom a pri písaní evanjelia vychádzal z Petrovho ohlasovania. S Petrom sa spája z dôvodu zmienky „môj syn Marek“ v 1 Pt 5,13. Možno predpokladať, že evanjelium napísal kresťan, ktorý je nám inak neznámy a volali ho Marek. Vďaka tomu, že Markovo evanjelium je najkratšie, zapadlo prachom. Áno, v liturgii Cirkvi sa nečítalo počas stáročí, bolo málo používané a nepoznané. Marek bol v minulosti známy ako evanjelista, ba on jediný bol umiestnený v znaku jednej zo svetových poisťovní so sídlom v Benátkach, a to už v r. 1831. Hovoriť o Markovi bez jeho evanjelia je náročné. Pozrime sa na neho s jeho evanjeliom. Možno by sa veľmi čudoval, že namiesto záujmu o evanjelium sa dostáva do stredu pozornosti práve on. Ktovie, či by za takýto pohľad šetril kritikou. Veď práve on – ako jediný z evanjelistov – zachoval Ježišovu kritiku samotným Dvanástim, keď „im vyčítal nevieru a tvrdosť srdca, pretože neuverili tým, čo ho videli vzkrieseného“ (16,14).

V Markovom evanjeliu budeme sledovať iba to, čo mu je vlastné, a popri tom budeme jedným očkom sledovať osobu Marka, a tak zadosťučiníme aj jeho spi-

ritualite. Veď strom poznať po ovocí. Marek obdaril svet svojím plodom – evanjelium napísal ako prvý. Už to hovorí o ňom, že musel byť vynaliezavý, dôsledný v hľadaní a húževnatý v rozhodnutí komunikovať „všetkému stvoreniu“ (16,15) dobrú zvesť o Mesiášovi. Nahliadnime teda spoločne na niektoré z mnohých častí vlastných iba Markovi.

- 1. Ježišove slová: „Sobota bola ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu“ (2,27) oslobodzujú od bigotnej strnulosti.
- 2. Slovanami príbuzných o Ježišovi „pomiatol sa“ evanjelista zasa empaticky voči Ježišovi naznačil bolesť z nepochopenia (2,21).
- 3. Len Marek uvádza podobenstvo o rastúcom semene, ktorým vtláča radosť z nezastaviteľného rastu Božieho kráľovstva (4,26-29).
- 4. Iba Marek spočítal posadnuté svine – asi dvetisíc (5,13), čo zvyrazňuje nielen Ježišovu moc, ale aj dôstojnosť osoby oslobodeného.
- 5. Ak uvádza v aramejčine napr. Ježišove príkazy na uzdravenie Talitha kum (5,41), Effata (7,34), nemystifikuje, ale prekladmi „vstaň!“, „otvor sa!“ zvyrazňuje božskú zachraňujúcu intervenciu a súčasne prejavuje citlivosť pre iné kultúry.
- 6. Nik okrem Marka nehovorí, že Ježiš je „tesár“ i „syn Márie“ (6,3), čím nepochybne zdôrazňuje dôležitú Ježišovu črtu pracujúceho človeka.
- 7. Iba Markov Ježiš dovoľuje Dvanástim vziať si palicu a sandále (6,8-9), odkrývajúc Ježišovo porozumenie pre bežný život.
- 8. Marek jediný vysvetľuje židovské rituálne zvyky ako umývanie rúk, riadu a postelí (7,3-4) a zdôrazní Ježišovu novotu, že „vyhlásil všetky pokrmy za čisté“ (7,19). Naproti tomu Marek predstaví Ježiša verného príkazu Šema: „Počuj, Izrael, Pán, náš Boh, je jediný Pán...“ (12,29), kým u Matúša a Lukáša táto prvá časť príkazu chýba. Ježiš teda neničí a verný Písmu iba inovuje.
- 9. Marek neuvádza meno veľkňaza (14,51-52), ani Pilátovu pozíciu „vládára“ (15,1), ale zato menuje synov Šimona z Cyrény (15,21), traduje vypočúvanie predvolaného stotníka (15,44-45) či otázky žien, kto odvalí kameň (16,3). Teda vnímavavo vyobrazuje marginalizované skupiny, poukazujúc, že ony sú tiež v Božích siločiarach.
- 10. Keď Ježiša zatkli, nahý mladík uteká (14,51-52) a mladík sa opäť objavuje po zmŕtvychvstaní – v bielom rúchu (16,5-7). Ak by bolo možné v utekajúcom mladíkovi čítať autogram evanjelistu, tak Marek dobre vedel, že Ježišovo zmŕtvychvstanie môže zaodiť každého prestrašeného, ktorý raz uverí.

A preto opäť iba Marek ukotvil nádej aj pre prestrašených pochybujúcich učeníkov do Ježišovho motivačného povzbudení: „A tých, čo uveria, budú správdzať tieto znamenia: v mojom mene budú vyháňať zlých duchov, budú hovoriť novými jazykmi... ak niečo smrtonosné vypijú, neuškodí im“ (16,17-18). No nefascinuje Vás ten Marek?

doc. SSD. Blažej Štrba, Ph.D.

Redaktor: Štefan Pálesch



Novokňaz



Śazi 2024

ADRIÁN GÁL

SVEDECTVO ŠIESTAKA

Volám sa Adrián Gál a pochádzam z Veľkej Mače. Narodil som sa síce v Galante v roku 1983, ale v Mači som býval aj vyrástol. Moji rodičia Ignác a Serena prijali do rodiny okrem mňa aj moju staršiu sestru. Máme spolu veľmi dobrý súrodenecký vzťah. Ani moji rodičia v okamihu môjho narodenia nemohli tušiť, že raz zo mňa bude kňaz. Mesiac po mojom narodení ma pokrstili v miestnom farskom kostole sv. Jána Krstiteľa. Detstvo som prežil v mojej rodnej dedine, kde som navštevoval materskú aj základnú školu. V škole som patril medzi úspešných žiakov, pretože som mal na vysvedčení vždy samé jednotky. Ako malý chlapec som si veľmi obľúbil futbal a začal som hrať v dedinskom futbalovom tíme. Začínal som na poste brankára a postupne som sa prepracoval na ľavého obrancu. V tom istom čase som začal aj miništrovať. Po základnej škole som začal študovať na gymnáziu v Galante. Z tohto obdobia mám krásne spomienky. Futbal a miništrovanie sa stali mojimi obľúbenými činnosťami. Nevieť to opísať, ale niečo zvláštne a neopísateľné v mojom vnútri ma stále ťahalo do kostola. Službu miništranta som robil s veľkou radosťou. Veľmi rád som pomáhal nášmu pánovi farárovi pri oltári, najmä počas veľkonočných a vianočných sviatkov, kedy bola liturgia bohatšia. Vždy som sa na túto službu tešil. Veľmi ma fascinovala vôňa tymianu.



Dozrievanie v mojom živote bolo náročné a dlhé a možno to trvá dodnes. Obrat v mojom živote nastal v druhom ročníku na gymnáziu, pretože vtedy som sa zamiloval a do môjho života vstúpila prvá láska. Teraz viem, že môj život vtedy nabral úplne iný smer. Zanedbal som futbal a prestal som aj miništrovať. Okrem toho ma v tomto období sestrina kamarátka pozvala na svadbu do úlohy starejšieho. Vedela, že som chodil recitovať na súťaže a zverila mi takúto slávnostnú udalosť. Veľmi som sa im zapáčil a odvtedy som začal chodiť na svadby v našej dedine ako starejší. Po krátkom čase som robil starejšieho na

svadbách už v celom okrese. Postupne som sa stal známym človekom a neurobilo mi to dobre. Ublížilo to mojej viere. Každý víkend som bol na svadbe a záležalo mi len na tom, aby som zabával ľudí. Kostol a môj život s Bohom sa dostali na druhé miesto. Moja viera začala chladnúť. Prestal som hrať futbal, pretože po svadbách som už nevedel vstať na pravidelné zápasy. Na sväté omše som chodil len preto, aby som nemal výčitky svedomia. Často sa stávalo, že som ani nepočkal do konca svätej omše a z kostola som odišiel. Mojmým heslom bolo zabav sa a ži naplno. Takto prešlo asi desať rokov môjho života. Sedel som akoby na dvoch stoličkách a zároveň ani na jednej.



Po týchto desiatich rokoch sa vo mne niečo zlomilo. Začal som prežívať prázdnotu, smútok a nevedel som pochopiť, z čoho to vychádza. Bol som zdravý, úspešný, ale nič ma nedokázalo naplniť. Bol som na kolenách. Vtedy som vo svojom živote pocítil Boží zásah. Spomenul som si, ako mi bolo dobre, keď som žil svoju vieru pravdivo. Cítil som, ako ma Boh oslovuje a pozýva, aby som s ním obnovil dôverný osobný vzťah a opäť prehĺbil svoju vieru. Začal som znovu chodiť na sväté omše. Tam som pocítil vo svojom vnútri úľavu a pokoj. Spomenul som si, že keď som bol mladý chalan, na jednom miništrantskom tábore sme sa modlili modlitbu liturgie hodín a tak som sa ju teraz začal pravidelne modliť. Táto modlitba ma chytila za srdce a začala naplňovať moje prázdne vnútro.

Vtedy som mal krátko pred tridsiatkou. Na živobytie som si začal zarábvať ako vodič kamiónu. Táto etapa môjho života trvala približne päť rokov. Žil som zase svoju vieru skutočne a úprimne, ale stále som cítil, že ešte nie som na tom správnom mieste. V tom čase som pocítil Božie pozvanie stať sa robotníkom v Pánovej vinici. Rozhodol som sa vstúpiť do komunity oratoriánov, ktorí vtedy pôsobili vo farnosti Galanta. Následne som vstúpil do kňazského seminára a začal prípravu na kňazskú službu. Šesť rokov rýchlo ubehlo a ja teraz čakám na kňazskú vysviacku. Som rád, že ma Boh pritiahol naspäť ku sebe a teším sa, že aj ja budem môcť k nemu pritiahnuť iných.

Redaktori: Viktor Varga, Štefan Pálesch

NOVOKŇAZI

ROZHOVOR

Samuel

Kedy si urobil rozhodnutie vstúpiť do kňazského seminára a čo momentálne považuješ za hlavnú motiváciu pre svoju kňazskú službu?

Definitívne rozhodnutie pre vstup do seminára som urobil v maturitnom ročníku. Toto rozhodnutie som samozrejme musel počas rokov formácie viackrát prehodnotiť a znovu potvrdiť. Je prirodzené, že mladý človek prichádzajúci do seminára ešte nevie, do čoho presne ide. O kňazstve môže mať rôzne naivné predstavy. Otázka jeho motivácie musí byť preskúšaná a očistená plynutím času. V súčasnos-



ti ma motivuje výrok sv. Pavla: „Lebo nás ženie Kristova láska“ (2 Kor 5,14). V optike týchto slov si myslím, že pobyt v seminári mi prospel k uvedomeniu si vlastnej krehkosti, v ktorej môžem zažívať milosrdenstvo a lásku Boha. Toto vedomie chcem transformovať aj do služby ľudu, ktorý - rovnako ako ja - nie je dokonalý, ale predsa je Boží.

Adrián

Čo pre teba znamená kňazská služba?

Pre mňa znamená chváliť Boha a slúžiť ľuďom, ktorí mi boli zverení. Kňaz by mal byť mostom medzi ľuďmi a Bohom. Preto je potrebné, aby

on sám mal osobný kontakt s Bohom. A aby mal rád ľudí. Dobrý kňaz by mal byť pastierom, ktorý ukazuje cestu do neba svojím životom. Podľa mňa je dobré, keď viac povzbudzuje ako karhá a viac učí ako napráva.

Ján

Čo považuješ za najväčšiu výzvu svojho kňazského povolania?

Povolanie do kňazstva je veľkým tajomstvom. Boh si nikdy nevyberá len na základe talentov a šikovnosti daných osôb, ako to často robíme my ľudia. Má na to svoju vlastnú „logiku“. Boh dáva každému nejaké schopnosti, dary a talenty, ktorými máme naplniť osobitnú úlohu, pre ktorú sme stvorení. A tak každý z nás vynikáme v niečom inom. Podobne je to aj v kňazstve. Ani kňazi nie sú všetci rovnakí. Každý má iné talenty, a preto aj iné poslanie. Jedni majú schopnosti venovať sa mládeži, iní zasa seniorom, ďalší majú zmysel pre umenie, iní pre techniku a tak ďalej.

Boh si chce poslúžiť našimi prirodzenými vlohami pre šírenie jeho radosnej zvesti – evanjelia. Každý z nás máme nejaké silnejšie, ale aj slabšie stránky. Z toho plynie, že každý máme pred sebou iné výzvy. Pre mňa je ťažšia táto vec, zatiaľ čo pre teba je to maličkosť. Čo však ja vnímam ako najväčšiu výzvu kňazstva, a tá je platná pre všetkých, je vernosť tomu, čo sme sľúbili pri vysviacke. Povedali sme Bohu svoje áno. Tým sme tiež sľúbili vernosť v modlitbe breviára, život v celibáte a



poslušnosť svojmu biskupovi. A toto je výzva: nielen dobre začať, ale aj dobre dokončiť. Zvlášť dnes, keď sa záväzky chápú ako dočasné, je učenie sa umeniu vytrvalosti veľmi aktuálne. A túto vytrvalosť je treba podporovať komunikáciou. V manželstve sa veľmi zdôrazňuje komunikácia medzi manželmi. Keď tá chýba, rýchlo príde kríza.

Pre kňaza je tiež dôležitá komunikácia - s Bohom. Práve cez modlitbu a čas strávený „s tým, koho moja duša miluje“, môžeme čerpať silu na prekonanie všetkých kríz, ťažkostí a prekážok, ktoré prídu, a zostať mu verný. Preto chcem aj ja prosiť Pána tak, ako prosíme vždy pri večernej modlitbe kompletória: „... vytrvalosť v dobrom až do konca, nech nám dá všemohúci Pán.“



Dávid

Na čo sa najviac tešíš v spojení so službou kňaza, ktorá ťa o chvíľu čaká?

Veľmi sa teším na zázraky, ktoré bude Pán robiť v mojom živote (ako ich robil aj doteraz) a prostredníctvom mňa aj v srdciach druhých ľudí. Samozrejme, v živote kňaza jestvujú početné radosti rovnako ako v živote každého človeka, len ich treba niekedy „objaviť“. Radosť zo života, radosť z krásy prírody, z dobre vykonanej práce, zo služby, z úprimnej a čistej lásky. Iným dôvodom k radosti môže byť zdieľanie priateľstva, objavovanie osobných schopností a dosiahnutie dobrých výsledkov, ocenenie zo strany ostatných, možnosť vyjadriť sa a cítiť sa pochopený, pocit, že som blížnemu užitočný. K radosti ešte môžu viesť i činnosti ako

napríklad získavanie nových znalostí prostredníctvom štúdia, objavovanie nových obzorov pri cestách a stretnutiach, zážitok z čítania literárneho diela, z obdivu nejakého majstrovského umeleckého diela, z počúvania a hrania hudby alebo z pozerania obľúbeného filmu. Každý deň môžeme žiť z malých, skutočných a prístupných radostí. Naše srdce to potrebuje.

Viktor

Viacerými rokmi formácie a štúdia si sa pripravoval na službu kňaza. Čo by si odkázal spolubratom, ktorí sa na túto službu ešte stále pripravujú, prípadne tým, ktorí rozlišujú svoje povolanie?

Božie volanie do kňazstva je veľkou vecou. Boh si nás povoláva často cez bežné skutočnosti života, v ktorých cítime jeho osobitný dotyk. Toto Božie volanie v nás musí dozrievať, aby sme sa mohli s plným nasadením vydať na cestu nasledovania Pána.

Počas rokov strávených v seminári som si uvedomil, že podstatným aspektom, ktorý je potrebné správne využiť, je čas. Čas formácie je veľmi vzácny a pri neprimeranom nakladaní s ním nám môže „pretiecť pomedzi prsty“. Už svätý Augustín, keď uvažoval o čase, napísal, že čas je Božím darom pre človeka, aby sa v ňom dokázal formovať a rozvíjať.

Súčasným bohoslovcom, ako aj tým, ktorí uvažujú nad vstupom do kňazského seminára, by som odkázal, aby na prvé miesto vo svojej formácii, ako aj v každodennom živote, kládli



osobný vzťah s Kristom. On, náš hlavný formátor, nám ukazuje tú správnu cestu, ktorou sa máme vybrať a na ktorej máme vytrvať. Budovanie vzťahu s Kristom skrze adoráciu a osobnú modlitbu má byť základom rozlišovania duchovného povolania.

V súčasnosti sa často môžeme stretnúť so skutočnosťou, že ľudia pokladajú kňazov a bohoslovcov za veľmi špecifických ľudí. Na jednej strane sú tí, ktorí k nim majú veľkú úctu, a na druhej strane nimi niektorí opovrhujú. Podľa môjho názoru by mali byť kňaz aj bohoslovec príkladom ľudskosti. Často sa dnes opakuje – „Hlavne byť normálny.“ Kňaz a bohoslovec by mali vydávať svedectvo o Kristovi v duchu ľudskej „normálnosti“.

Na záver mi nedá nespomenúť slová, ktoré povedal sv. Ján Pavol II. na za-

čiatku svojho pontifikátu: „Nebojte sa! Otvorte, otvorte dokorán dvere Kristovi!“

Peter

Čoho sa v prvých rokoch kňazskej služby najviac obávaš?

Po niekoľkých rokoch prežitých v seminári si uvedomujem, že sa nedá dokonale pripraviť do pastoračnej služby. Vždy sa nájde niečo, pri čom som si neistý a mám pocit nepripravenosti. Ako najväčšiu výzvu vnímam prácu s ľuďmi. Nejaké skúsenosti som už získal, ale je to stále málo. V súčasnosti vidím, ako veľmi ľudia potrebujú niekoho, kto ich vypočuje, zdieľa s nimi radosti, ale aj starosti. Ďalším rozmerom sú nároky kladené na kňazov. Veľa sa od nás očakáva, no nie vždy tieto očakávania



dokážeme naplňať, a pravdupovediac, nie vždy je to možné. Popri tomto všetkom však nechcem zabúdať na poslanie, ktoré máme všetci veriaci – ohlasovať evanjelium a privádzať ľudí bližšie k Bohu. Preto si často pripomínam výrok sv. Pavla v liste Korintňanom: „Veď nie seba hlásame, ale Ježiša Krista, Pána; my sme len vaši služobníci pre Ježiša. Lebo Boh, ktorý povedal: ‚Nech z temnôt zažiarí svetlo,‘ zažiaril aj v našich srdciach na osvetlenie poznania Božej slávy v tvári Ježiša Krista.“ (2Kor 4,5-6)

Mojou obavou je, či dokážem byť naozaj dobrým nástrojom v Božích rukách vo všetkých aspektoch kňazskej služby. Nepochybujem o Božej pomoci a daroch Ducha Svätého pre túto

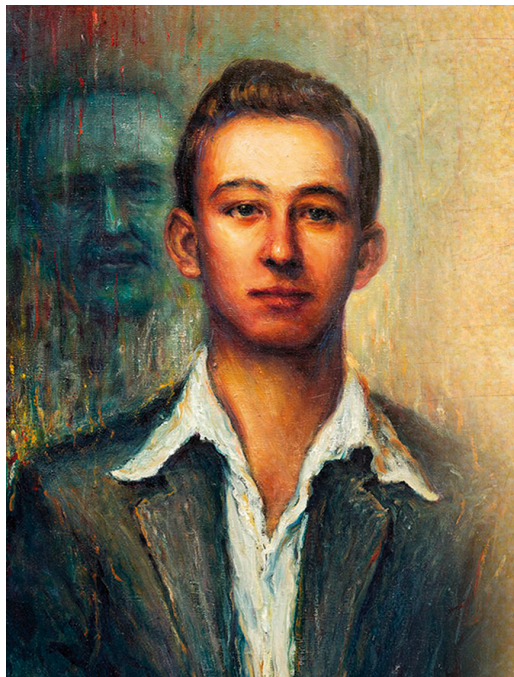
službu. Je to však o mojej spolupráci s ním. Otvorenosť pre Božie vnuknutia, odhodlanosť a úplné odovzdanie sa do Božích rúk. Toto sú moje obavy a zároveň istoty. Chcem kráčať za Kristom a s ním. Keď niekedy na mňa príde strach, obavy a cítim neistotu, vždy si pripomeniem výrok Svätého písma v knihe proroka Jeremiáša. „Neboj sa ich, veď ja som s tebou, aby som ťa vyslobodil!“ (Jer 1,8). Preto, ak aj mám nejaké obavy, mám aj nádej, ktorú mi dáva sám Ježiš. On je mi priateľom, učiteľom a určite ma neopustí.

Redaktor: Krištof Martinák

Foto: Krištof Martinák, Alexander Nojič



JÁN HAVLÍK



O blížiaccej sa slávnosti blahorečenia Božieho služobníka Jána Havlíka sme sa rozprávali s pátrom Tomášom Brezánim CM. V súčasnosti pôsobí ako provinciál Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul. Pochádza z mestskej časti Bratislava-Prievoz. Kňazské svätenie prijal v roku 2006 a za provinciála bol zvolený v roku 2020. Stál pri zrode časopisu „Zasvätený život“ a inicioval vznik časopisu vincentínskej rodiny „Vincent v nás“.

Otec provinciál, ako ste prijali rozhodnutie Svätého Otca uznať mučenie Božieho služobníka Jána Havlíka a čo to znamená pre vincentínsku rodinu?

Pamätám si to celkom presne. Bol 14. december, na stole som mal kvantum vianočných pozdravov, čo čakali na podpis a odoslanie. Pred nami bola spoločná vianočná sv. spoveď. Takže také pomerne hektické predvianočné obdobie. No a do toho prišla správa o promulgácii dekrétu o mučeníctve Jána Havlíka. Mali sme indície, že je to na dobrej ceste a že to môže byť schválené pomerne skoro. Rada kardinálov zasadala 5. decembra 2023 a dala pozitívne vôtum. Rozhodnutie Svätého Otca sa čakalo o niekoľko mesiacov. Pápež František však opäť prekvapil a dal celej vincentínskej rodine krásny, nielen vianočný, dar. Toto rozhodnutie som prijal s veľkým nadšením a radosťou spolu s mojimi spolubratmi kňazmi a bratmi Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul a členmi vincentínskej rodiny. Ide totiž o zavŕšenie niekoľkoročného administratívneho procesu; teda je to ocenenie tejto náročnej práce celého tímu ľudí. Je to však aj potvrdenie toho, čo mnohí ľudia na budúcom blahoslavenom vycítili – že je to mimoriadne vzácný človek hlbokej viery, odhodlaný stáť za svojím rozhodnutím a vytrvať napriek akejkoľvek prekážke. Samozrejme, nie svojimi silami, ale s Božou milosťou.

Ako sa dostal Ján Havlík do vincentínskej rodiny? Čo znamená pre vás byť súčasťou tejto rodiny?

Vincentínska rodina je pomerne nový pojem, ktorý Ján Havlík ešte nepoznal. Začal ho používať až P. Robert P. Maloney CM zhruba 30 rokov po Jankovej smrti, keď ako 23. generálny superior Misijnej spoločnosti začal zjednocovať ľudí inšpirovaných sv. Vincentom. V rodisku sv. Vincenta je nádherný košatý starý dub a aj vincentínska rodina je ako mocný strom, ktorý má svoju vzácnu históriu, ale aj nové prírastky. Rôzne inštitúcie a diela sú ako vetvy tohto stromu, napojené na ten istý kmeň. Vincentínsku rodinu dnes tvorí 160 inštitúcií s približne 4 miliónmi ľudí, ktorí nasledujú Ježiša Krista, slúžiac chudobným, podľa príkladu sv. Vincenta de Paul, sv. Lujzy de Marillac a mnohých iných svätých, ktorí v posledných štyroch storočiach obohatili vincentínsku charizmu. Patriť do tejto rodiny je úžasná skúsenosť, lebo to nie sú len kňazi a sestry, ale mnohí nadšení laici – mladí i tí starší, plní nadšenia i životných skúseností. Pracovať s nimi je veľkým obohatením aj toho „bežného kňazského života“. A stretnúť vo svete ľudí zapálených pre pomoc druhým a uskutočňujúcich úžasné diela, o ktorých sa, žiaľ, veľmi málo hovorí, je vždy pre mňa veľkým povzbudením.

1. októbra roku 2021 ste osobne odovzdali vo Vatikáne do rúk už teraz zosnulému kardinálovi Mons. Jozefovi Tomkovi dokument s názvom „Positio super martyrio“. Čo je obsahom tohto dokumentu?

Bolo to veľmi milé stretnutie. Bol som práve so spolubratom na stretnutí vizitátorov Európy v Ríme a generálny postulátor mi vtedy daroval spomínaný dokument, ktorý sa podarilo zostaviť len pár dní predtým. Bola to teda „horúca novinka“ a veľmi dôležitý krok v procese blahorečenia. Otec kardinál sa tomu veľmi potešil. Dlho tento dokument držal v rukách a bolo vidieť, že je hrdý na ďalšieho Slováka, ktorý je na dobrej ceste k blahorečeniu. Positio super martyrio, alebo inak nazývané aj „libro rosso“ – teda červená kniha, je vlastne spracovaná dokumentácia o novom blahoslavenom. Dikastériom určený relátor preštuduje celý spis, ktorý v prípade Janka Havlíka obsahoval vyše 2500 strán a bol vyhotovený v slovenčine a taliančine. Pre jeho overenie bolo potrebných celkovo 5500 pečiatok a viac ako 3000 podpisov notárky. Positio obsahuje materiál dôkazov, dokumentov a svedectiev o mučeníctve Božieho služobníka. Tvorí ho krátke predstavenie zo strany relátora, Informatio super martyrio (čiže teologická časť, v ktorej je dokazované, že Boží služobník podstúpil mučeníctvo) a Summarium so svedeckými a dokumentačnými dôkazmi. Pripravené positio, ktoré má v Jankovom prípade rozsah 450 strán, skúmali konzultori – teológovia Dikastéria pre kauzy svätých – a následne aj členovia kardinálskeho kolégia. Je to prakticky posledný nevyhnutný krok pred záverečným rozhodnutím Svätého Otca.

Slávnosť blahorečenia Jána Havlíka bola stanovená na 31. augusta

2024. Ako sa v súčasnosti pripravuje vincentínska rodina na túto výnimočnú udalosť?

Práce na príprave blahorečenia sú v plnom prúde. Čaká nás naozaj krásny a bohatý duchovný program. Spomením napríklad deviatnik, ktorý bude z rôznych miest doma i v zahraničí predstavovať krásu vincentínskej charizmy. Finišujú práce na dokumentárnom filme s názvom „Na ceste k dokonalosti“. Sú pripravené série katechéz pre mládež. Časopis vincentínskej rodiny „Vincent v nás“ je celý zameraný na budúceho blahoslaveného. Tešíme sa na účasť generálneho superiora a mnohých vzácných hostí. No tá najdôležitejšia príprava je v duchovnej oblasti. Slávnosť blahorečenia je o pôsobení Božej milosti v živote človeka. Nielen toho blahoslaveného, ale každého z nás. Takže prosíme, aby to bolo na duchovný úžitok a povzbudenie každého z nás.

Aké by mohlo byť podľa vás hlavné poslanstvo Jána Havlíka pre mladých dneška?

Jankov život bol cestou k dokonalosti. Aj s prítomným križom, ktorý vôbec nebol ľahký. Presne tak, ako je aj život každého z nás poznačený nejakou ťažkosťou, bolesťou či zranením. A neraz nám dá poriadne zabráť. Naše malé Slovensko v minulosti malo a stále má mnohé osobnosti. Aj dnes nás v rôznych oblastiach doma i vo svete reprezentujú mnohí šikovní ľudia, skvelí odborníci, umelci či športovci.

Sme vďační za každého z nich. Ale medzi nami sú aj tí, ktorých si svet okolo nás až tak veľmi nevšíma a ktorí si predsa zaslúžia našu úctu, vďačnosť a obdiv. Skvelé mamy a otcovia žijúci naplno pre svoju rodinu, kňazi či zasvätené osoby, ktorí nenápadne, ale verne žijú svoje povolanie, mladí, ktorí sa zodpovedne pripravujú na svoju budúcnosť ako dar pre seba i pre druhých. Aj my sme na ceste k dokonalosti. Treba si na nej nájsť svoje miesto a ísť naplno!

Ján Havlík mal úmysel stať sa kňazom. Vieme, čo ho mohlo k tomu motivovať?

Myslím si, že to bola skúsenosť živej viery z jeho rodiny. Príklad jeho rodičov, svedectvo jeho tety sestry Modesty, radosť zo života v apoštolskej škole v Banskej Bystrici... Toto všetko v ňom postupne dozrelo v rozhodnutie stať sa kňazom, byť misionárom. Janko sa na ceste ku kňazstvu stal svätým, tak mi to raz povedal istý kňaz, a je v tom naozaj kus pravdy. Kňazom sa nikdy nestal, no za to dosiahol nebo. Bolo to mnohým jasné už od začiatku. A rozhodnutím pápeža Františka a následným vyhlásením za blahoslaveného to už bude jasné celému svetu. Aj vy môžete byť pri tom 31. augusta 2024 v Šaštíne. Teším sa na vás!

Na záver sa chceme poďakovať otcovi provinciálovi P. Tomášovi, že nám poskytol tento rozhovor. Veríme, že aj vďaka nemu sa vám Ján Havlík stal o niečo bližším.

Martin Szöllösi

Foto: internet

KULTÚRNY ŽIVOT V SEMINÁRI



Vzťah ku Kristovi zohráva v živote človeka dôležitú úlohu nielen v jeho osobnom živote, ale aj v širšom aspekte. Samotné kresťanstvo v histórii európskej kultúry neustále prispievalo k rozvoju duchovného rozmeru života človeka. Preto v dnešnej situácii evanjelizácia a umenie znova nadobúdajú bytostne dôležitý význam, nakoľko technický a ekonomický rozvoj oslabuje etickú citlivosť človeka žijúceho v epoche ateistického postmodernizmu (Ján Pavol II., 1991). Evanjelizácia prostredníctvom kultúry je nevyhnutnou súčasťou duchovného rastu človeka.

Kultúra sa odovzdáva z generácie na generáciu a v tomto procese sa zároveň pretvára a rozvíja. V náboženskom zmysle slovo „cultus“ znamená kult, teda úctu vzdávanú Bohu. Absolútnym cieľom kultúrnej činnosti by malo byť zameranie na Boha, pôvodcu každej krásy a darcu všetkých darov. Druhý vatikánsky koncil pod pojmom kultúra rozumie „všetko, čím človek cibrí a rozvíja svoje mnohoraké duševné a telesné vlohy, čím robí spoločenský život ľudskejším“. Náš osobný a duchovný rast prostredníctvom kultúry sme tento rok bohato rozvíjali. Radi by sme vám priblížili kultúrne podujatia, ktorých sme sa zúčastnili.

Bratislavské hudobné slávnosti

Počas Bratislavských hudobných slávností sme 2. októbra navštívili Slovenskú filharmóniu. Vybrali sme si výnimočný program, na ktorom odzneli skladby od A. Heinricha – The Wild Wood Spirit's Chant, Fantáziu c mol pre klavír, zbor a orchester od L. v. Beethovena, Credo pre klavír, zbor a orchester od súčasného autora A. Pärta a od A. Skriabina odznela symfónia č. 5 Prometheus Poéma ohňa, pre klavír, zbor a orchester.

Muzikál v DAB Nitra

Rovnako v októbri sme si nenechali ujsť veľmi populárny slovenský muzikál Povolanie pápež. Muzikál vzdáva hold veľkému človeku, duchovnému vodcovi, bojovníkovi proti násiliu, pápežovi sv. Jánovi Pavlovi II. Divákovi sa ponúka veľkolepá scénická freska s najvýznamnejšími okamihmi jeho života a s myšlienkami, ktoré ani dnes nestratili nič zo svojej platnosti.

Národné divadlo Brno

V januári sme vycestovali za kultúrou do Brna. Tu sme mohli vidieť fantastické operné dielo od českého autora dvadsiateho storočia Bohuslava Martinů Hry o Marii. Vianočné mystérium inšpirované stredovekým divadlom zaznamenáva zhudobnené príbehy: Podobenstvo o múdrych pannách, O dievčati, ktorú zviadol diabol, Narodenie Ježiša a o Mníške Paskaline, ktorá si prechádza náročnou krízou povo-



lania. Veľkovýpravné monumentálne hudobné divadlo z Janáčkovej opery v Brne nás poriadne uchvátilo.

Krížová cesta

Výnimočná krížová cesta sa v našom seminári konala 1. marca. V podaní herca Štefana Bučka odzneli prekrásne texty francúzskeho autora Paula Claudela Krížová cesta. Hudobne tieto texty podporil mladý slovenský organista Matúš Maraček študujúci vo Viedni na Hudobnej akadémii. Na organe nám zahral výber z diela Via crucis od tiež francúzskeho súčasného autora Jean-Marie Pluma. Túto duchovno-kultúrnu akciu ste mali možnosť spolu s nami prežiť cez youtube prenos.

Činohra SND

Slovenské národné divadlo sme navštívili v marci. Vybrali sme si dve in-

scenácie, ktoré sa hrajú v jeden večer: Hriech od J. G. Tajovského a Její pastorkyňa od českej dramatičky Gabrielly Preissovej. Spojenie týchto dvoch klasických hier ponúka viacero zaujímavých konfrontácií. Stretávajú sa dve verzie jedného základného príbehu – jednej komickej a druhej tragickej, konfrontácia dvoch bratských národných dramatik, dvoch prístupov k životu, dvoch národných pováh. Hriech i Její pastorkyňa patrili k prvým premiéram v dejinách Slovenského národného divadla.

Koncert Bratislava

V apríli sme navštívili Slovenskú filharmóniu na ich pravidelných abonentných koncertoch. Vybrali sme si

obsahovo a hudobne silný program. Pod taktovkou šéfdirigenta SF sme si vypočuli diela od B. Martinů Památník Lidicím, A. Dvořáka koncert pre husle a orchester a mol v podaní koncertného majstra Pražskej filharmónie a posledným dielom bola Symfónia č. 5 d mol od D. Šostakoviča.

Umenie sa deje v jednom okamihu a v tomto okamihu by malo prísť k uchváteniu. Ale nie iba v rovine emócií, ktoré tiež samozrejme zohrávajú veľkú úlohu, ale aj v rovine duchovnej. Takýto moment, okamih stretnutia sa s krásou a pravdou, by nás mal naplňať úžasom a vďakou za tento zážitok.

Marek Mokoš



RECENZIA



Túto divadelnú sezónu, presnejšie 3. februára 2024, Činohra SND uviedla divadelnú hru Ježiš z Montrealu na motívi rovnomennej snímky Denysa Arcanda z roku 1989. Následne po premiére vznikla okolo tejto inscenácie vášnivá spoločenská diskusia a akýsi rozruch. Skupiny ľudí sa začali ozývať a žiadali stiahnutie tejto hry z repertoáru SND. Medzi katolíkmi vznikli tiež protichodné názory. Zatiaľ čo jedna strana túto hru zásadným spôsobom odsúdila, druhá strana ňou bola nadšená. Kritici tvrdia, že ide o zosmiešnenie Biblie, ale nadšenci vidia v hre úprimné hľadanie pravdy a kritiku falošnej viery či pretvácky. Ako je to možné? Z čoho plynie tento rozruch a nepokoj, či možno až prehnane oslav-

né reakcie? Skúsme nájsť akýsi stred a pomenovať si, čo je v tejto hre prínosné, čo je dobré vedieť a prípadne nad čím sa zamyslieť.

Základný dejový príbeh

Pri katedrále nad Montrealom sa každoročne hrajú veľkonočné pašie o smrti Ježiša Krista. Inscenáciu už treba trochu osviežiť – rokmi sa herectvo hlavných predstaviteľov stalo patetickým a neuveriteľným. Kňaz na túto úlohu osloví mladého nekonvenčného divadelníka Daniela, ktorý napíše nový scenár a zostaví hereckú skupinu, Martina, ktorého herecká kariéra sa zúžila na dabovanie pornofilmov, Mi-reille, ktorú šoubiznis zredukoval len

na jej telo, životom ubitú Constance a Reného, ktorý celý život márne sníva o postave Hamleta. Nová inscenácia sa síce nestretne u cirkevných predstaviteľov práve s nadšením, no pašiový príbeh prerastá z inscenácie do života a na divákov i samotných hercov má mimoriadny vplyv.

V Arcandovom filme obecnosť sleduje, ako si herci vytvárajú vzájomné vzťahy a ako komunikujú v ich súčasnom spoločenskom prostredí. Hranie v pašiovej hre ich čoraz väčší viaže k sebe a vymedzuje ich aj Krista voči ich kultúre. Spochybňujú svet cirkvi, štátu, medziľudské vzťahy a skomercializovanú spoločnosť. Arcandovmu satirickému komentáru neuniká duchovenstvo, reklama, zábavné médiá, pornografický priemysel, súdny systém, psychiatria, prírodné vedy, nemocnice a dokonca ani umenie, vrátane dramatického.

Témy vyplývajúce z tohto príbehu

Hlavné témy, ktoré nám vychádzajú na povrch pri sledovaní tejto filmovej adaptácie, sú: V akého Boha verím? V akého Ježiša verím? Aké sú moje predstavy o Bohu? Otvárajú sa nám tu aj otázky, či sa moja viera nezakladá na akýchsi falošných predstavách o Bohu, romantických vyobrazeniach Boha, možno trochu aj folklórnej viere. Taktiež sa tu kladie veľký otáznik, či nežijem moju vieru iba formálne a pokrytecky, ale či naozaj to, čo hlásam a vyznávam, aj žijem. Táto inscenácia do značnej miery kritizuje extrémne

podoby náboženstva. Chce sa nám tu všetkým nastaviť zrkadlo, či ideme naozaj za Kristom alebo sa iba obliekame do rôznych náboženských póz.

Problém

Celý problém rozporuplných názorov na túto hru, ale aj problém inscenácie ako takej, vidím v troch nasledujúcich bodoch:

- Bultmannovská teológia
- práca so symbolom
- text

Kresťan katolík, ktorý si ide pozrieť túto inscenáciu alebo si chce pozrieť tento film, by si mal v prvom rade uvedomiť, že Kristus, ktorý je tu predstavovaný, nie je reálny a pravdivý Kristus. Je to Kristus fiktívny, redukovaný, nepravdivý, demytologizovaný. Pašie prítomné v tejto hre nie sú biblickou katechézou, ani exegetickým výkladom. Tieto fiktívne pašie sčasti vychádzajú z biblického príbehu o Kristovom umučení, ale sú silne ovplyvnené, postavené a prepísané do Bultmannovskej teológie. Rudolf Bultmann bol nemecký protestantský teológ dvadsiateho storočia. Tvrdil, že Ježiš Kristus bol iba historická postava. Odmytologizoval Krista tým, že mu zobral všetky transcendentálne atribúty a postavil ho iba do ľudskej roviny. Vyškrtal všetko nadprirodzené z Kristovho učenia a života a vytvoril akési sociálne evanjelium, ktoré je vraj bližšie súčasnému človeku. Bultmann si napísal vlastné evanjelium aj s vlastnou interpretá-

ciou. Jeho teológia nie je zlučiteľná s katolíckou teológiou. Bultmannovská teológia je výmysel, ktorý v sebe nenesie pravdu a preto je neprijateľná pre učenie Katolíckej cirkvi. To ale neznamená, že je zakázané takúto hru hrať alebo ju vidieť.

Ďalej by som rád poukázal na to, ako sa v tejto inscenácii, ale aj v samotnej hre, narába so symbolom. Mýtus je interpretačný kľúč k symbolom a znakom. Ak sa stratí interpretačný kľúč – mýtus – tak symbol môže byť interpretovaný rôzne. Ale tým pádom prestáva byť kresťanský. Ak odoberieme z neho ten mýtus, môže sa s ním robiť čo chce, ale stáva sa bežným profánnym symbolom. Odmytologizovanie kríža znamená urobiť z neho profánnym symbol, s ktorým si môžeme urobiť každý, čo chceme. Tým pádom už viac nie je symbolom kresťanským. Toto sa stalo aj tu. Na scéne vidíme, ako sa pracuje so symbolmi, s ktorými sa bežne stretávame v našom náboženstve. Ale tieto symboly stratili svoju hodnotu, lebo sa z nich stali profánne znaky. Je nebezpečné, ako sa tu s nimi narába. Vzniká veľmi tenká hranica medzi tým, kedy sa provokuje a kedy už uráža. Veľkosť umelca spočíva v tom, že dokáže tú hranicu nájsť. Použitý symbol nesmie urážať, ale má provokovať. Kardinál Jozef Ratzinger povedal, že hodnota každej interpretácie závisí od filozofického podkladu, z ktorého vychádza. Tu si musíme každý odpovedať sám, akú má pre nás toto hodnotu.

Napokon sa chcem zastaviť u samotného textu divadelnej hry. Myslím

si, že adaptácia textu z filmu do divadla je veľmi náročná a málokedy sa dokáže z filmu urobiť dobré divadlo. Tu vnímam určité rezervy, keď sa nepodarilo priniesť do textu dramatickú situáciu, ani dostatočne vystavať napätie a temporytmus hry.

Množstvo posolstiev a myšlienok ostáva pred divákom zahalené a sú ťažko dešifrovateľné. Nastáva aj ďalší dramaturgický problém a to, komu je toto predstavenie určené. Pre kresťana je príliš odvážne, pre bežného poučeného diváka príliš jednoznačné a malo invenčné. Pri sledovaní tejto inscenácie je na mieste otázka, čo si ako divák odnášam a akú katarziu prežívam.

Treba však oceniť veľmi sugestívne a mladé herecké výkony, ktoré v sebe nesú silnú stopu.

Odpoveď, či máte alebo nemáte ísť na toto predstavenie, vám nedám. Nechcem sa stavať do role inkvizítora, ktorý toto predstavenie odsúdi. Úmysel, motivácia a práca inscenátorov nebola určite zlá ani nikto nechcel vyvolávať škandál. Možno sa iba začali otvárať témy, ktoré je potrebné priniesť na svetlo a začať viesť dialóg.

Marek Mokoš

Foto: *snd.sk*

		2		8				
						2	1	
	3			5	6			
			3			6	5	
3		8	4					
7			9					1
					1			8
							3	7
2	4	5						

		8			4	5			
		9	7				4		
				1			9		
						4			
1				8			7	2	
2							5	4	
					7			5	
		7				6			8
5	1								

			4	5			2	
	8		1					
		7				9		
4					5	3		
								6
	2	9			1			
		8		2	7		6	4
6			3	8				2

							1	
	6	2	4					
					8			9
		7						
			9			2	3	
		4						8
3				5			2	
					1	9		6
9			2		7		8	1

OBJEDNÁVKA ČASOPISU

Ročník XXXVI.

Adresa: KSNR - ADSUM, Samova 14, 949 01 Nitra

e-mail: redakcia.adsum@gmail.com

Cena predplatného je 1,40 € za 2 ks ročne plus poštovné a balné.

(Možno predplatiť maximálne na jeden rok!)

Meno a priezvisko:

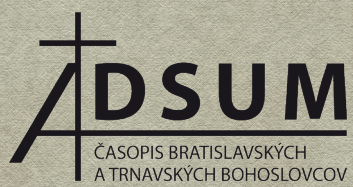
Ulica: Mesto a PSČ:

E-mail/Tel.: Počet ks z každého čísla:

Objednávku vystrihnite, vložte do obálky a pošlite na adresu redakcie,
alebo vyššie uvedené informácie pošlite na e-mail redakcie.

Prosíme, časopis uhradte do dvoch týždňov od doručenia šekom
alebo prevodom na účet uvedený na prvej strane.





DSUM
ČASOPIS BRATISLAVSKÝCH
A TRNAVSKÝCH BOHOSLOVCOV